Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

17. března 2016 *

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 2004/38/ES — Rozhodnutí o ukončení platnosti povolení k pobytu — Zásada dodržování práva na obhajobu — Právo být vyslechnut — Procesní autonomie členských států — Přípustnost důvodů kasačního opravného prostředku — Důvod veřejného pořádku“

Ve věci C-161/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État [Státní rada (Belgie)] ze dne 19. března 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 9. dubna 2015, v řízení

Abdelhafid Bensada Benallal

proti

État belge,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), předsedkyně senátu, A. Arabadžev, C. G. Fernlund, S. Rodin a E. Regan, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kanceláře: V. Tourrès, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 19. listopadu 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za A. Bensada Benallala R.-M. Sukennikem a R. Fonteynem, avocats,

— za belgickou vládu S. Vanrieem, jakož i L. Van den Broeck et C. Pochet, jako zmocněnci, ve spolupráci s S. Cornelisem, P. Lejeunem a D. Matrayem, avocats,

— za francouzskou vládu G. de Berguesem, D. Colasem a F.-X. Bréchotem, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi R. Troostersem a C. Tufvesson, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 13. ledna 2016,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu obecné zásady unijního práva spočívající v dodržování práva na obhajobu.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi A. Bensada Benallalem a Belgickým státem ve věci žaloby na neplatnost rozhodnutí, kterým se ukončuje platnost povolení uděleného A. Bensada Benallalovi pobývat na belgickém území a nařizuje se mu opustit toto území.

Právní rámec

3 Článek 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46), stanoví:

„1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.

2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje.

Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.

3. Ke zjištění, zda dotyčná osoba představuje ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, může hostitelský členský stát, považuje-li to za nezbytné, při vydávání osvědčení o registraci, nebo nemá-li systém registrace, do tří měsíců od příjezdu dotyčné osoby na jeho území nebo od ohlášení její přítomnosti na jeho území ve smyslu čl. 5 odst. 5 nebo při vystavování pobytové karty požádat členský stát původu nebo v případě potřeby jiné členské státy o poskytnutí informací o případných minulých policejních záznamech o dotyčné osobě. Tato šetření nesmějí být prováděna systematicky. Konzultovaný členský stát odpoví do dvou měsíců.

4. Členský stát, který vydal cestovní pas nebo průkaz totožnosti, umožní držiteli dokladu, který byl z jiného členského státu vyhoštěn z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, opětovný vstup na své území bez jakýchkoliv formalit, a to i když doklad pozbyl platnosti nebo státní příslušnost držitele je sporná.“

4 Článek 28 této směrnice stanoví:

„1. Před přijetím rozhodnutí o vyhoštění z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vezme hostitelský členský stát v úvahu skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu.

2. Hostitelský členský stát nesmí, s výjimkou závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, vydat rozhodnutí o vyhoštění proti občanům Unie nebo jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří mají právo trvalého pobytu na jeho území.

3. Rozhodnutí o vyhoštění nesmí, s výjimkou naléhavých důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti vymezených členskými státy, být vydáno proti občanům Unie, kteří:

a) posledních deset let měli pobyt v hostitelském členském státě; nebo

b) jsou nezletilými osobami, kromě případů, kdy je vyhoštění v nejlepším zájmu dítěte, jak je stanoveno v Úmluvě OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989.“

5 Článek 30 uvedené směrnice stanoví:

„1. Rozhodnutí přijatá podle čl. 27 odst. 1 se dotyčným osobám oznamují písemně a takovým způsobem, aby mohly porozumět jejich obsahu a jejich důsledkům pro svou osobu.

2. Není-li to v rozporu se zájmy bezpečnosti státu, jsou dotyčné osoby přesně a úplně informovány o důvodech veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, na nichž jsou založena rozhodnutí přijatá v jejich případě.

3. V oznámení rozhodnutí je uveden soud nebo správní orgán, u kterého může dotyčná osoba podat opravný prostředek, lhůta k jeho podání a popřípadě lhůta, kterou má osoba na opuštění území členského státu. S výjimkou odůvodněných naléhavých případů nesmí být lhůta na opuštění území kratší než jeden měsíc ode dne oznámení.“

6 Článek 31 téže směrnice zní následovně:

„1. Dotyčné osoby mají v hostitelském členském státě přístup k soudním a případně správním opravným řízením za účelem přezkumu rozhodnutí přijatých vůči nim z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví.

2. Je-li součástí návrhu na opravný prostředek proti rozhodnutí o vyhoštění nebo návrhu na soudní přezkum tohoto rozhodnutí žádost o předběžné opatření pozastavující výkon tohoto rozhodnutí, nesmí ke skutečnému vyhoštění dojít před vydáním rozhodnutí o tomto předběžném opatření, s výjimkou těchto případů:

— je-li rozhodnutí o vyhoštění založeno na předchozím soudním rozhodnutí, nebo

— měly-li dotyčné osoby již dříve přístup k soudnímu přezkumu, nebo

— zakládá-li se rozhodnutí o vyhoštění na naléhavých důvodech veřejné bezpečnosti podle čl. 28 odst. 3.

3. V opravném řízení je umožněno posouzení zákonnosti rozhodnutí, skutečností a okolností, na kterých je založeno. Toto řízení zajišťuje, že rozhodnutí není nepřiměřené, zejména s ohledem na požadavky stanovené v článku 28.

4. Členské státy mohou zakázat dotyčné osobě pobyt na svém území v průběhu opravného řízení, ale nesmějí jí bránit osobně vystoupit na svou obhajobu, kromě případů, kdy by její přítomnost mohla způsobit závažné narušení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti nebo kdy se opravný prostředek nebo soudní přezkum týkají odepření vstupu na území.“

7 Článek 35 směrnice 2004/38 stanoví:

„Členské státy mohou přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoliv práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Veškerá taková opatření musí být přiměřená a spojená s procesními zárukami stanovenými v článcích 30 a 31.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

8 Abdelhafid Bensada Benallal, jenž má španělskou státní příslušnost, přicestoval do Belgie dne 24. května 2012. V návaznosti na žádost podanou dne 31. května 2012 mu bylo rozhodnutím ze dne 24. září 2012 povoleno pobývat v tomto členském státě jako zaměstnanec.

9 Belgický stát prostřednictvím Office des étrangers (cizinecký úřad) ukončil dne 26. září 2013 platnost povolení k pobytu A. Bensada Benallala a nařídil mu opustit belgické území. V tomto rozhodnutí se uvádí zejména následující:

„Je zjevné, že dotyčná osoba poskytla zavádějící informace, které byly rozhodující pro přiznání práva k pobytu obecní správou Berchem-Sainte-Agathe [(Belgie)]. [Dospělo se] totiž k závěru, že na žádnou z osob nahlášených společností [...] se nevztahuje obecný systém sociálního zabezpečení zaměstnanců: ‚Mnohé přesné a shodující se důkazy právně dostačujícím způsobem prokazují, že [uvedená] společnost nevyvíjí činnost, na kterou by používala zaměstnance, [...] a že tedy neexistují pracovní smlouvy mezi osobami nahlášenými [...] a touto společností.“

10 Dne 2. ledna 2014 podal A. Bensada Benallal proti uvedenému rozhodnutí žalobu na neplatnost ke Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro spornou cizineckou agendu).

11 Na podporu své žaloby předložil Abdelhafid Bensada Benallal jediný žalobní důvod vycházející zejména z porušení legislativního ustanovení týkajícího se formálního odůvodnění správních aktů, porušení zásady řádné správy, zásady právní jistoty, zásady proporcionality, zásad obezřetnosti a pečlivosti, zásady pečlivého řízení, zásady, podle které je správní orgán povinen rozhodovat s přihlédnutím ke všem okolnostem věci, jakož i z porušení článku 35 směrnice 2004/38.

12 Ve své argumentaci směřující k vysvětlení uplatňovaného žalobního důvodu A. Bensada Benallal mimo jiné tvrdil, že rozhodnutí Office des étrangers je stiženo nedostatkem odůvodnění. V tomto ohledu uvedl, že zpráva, na které tento úřad založil své rozhodnutí, nebyla k tomuto rozhodnutí připojena, ani předána A. Bensada Benallalovi před oznámením tohoto rozhodnutí, ani nebyla v podstatě převzata do tohoto rozhodnutí, takže nebyl s to porozumět důvodům rozhodnutí, které bylo proti němu přijato.

13 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro spornou cizineckou agendu) tuto žalobu zamítla rozhodnutím ze dne 30. dubna 2014. Ve svém rozsudku Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro spornou cizineckou agendu) uvedla zejména následující:

„V každém případě Conseil [du contentieux des étrangers] konstatuje, že uplynul téměř rok mezi tím, co [A. Bensada Benallal] předložil svou pracovní smlouvu uzavřenou se společností [...] a zprávou [...], která vedla k přijetí napadeného rozhodnutí a během této doby [A. Bensada Benallal] nepředložil nebo nesdělil žádnou informaci [Office des étrangers] týkající se problémů uplatňovaných v žalobě, se kterými se potýkal v rámci pracovní smlouvy s uvedenou společností.

Pokud měl přitom [A. Bensada Benallal] za to, že existují skutečnosti, které by mohly zabránit zrušení platnosti jeho povolení k pobytu, příslušelo mu, aby je sdělil [Office des étrangers], a nikoliv [posledně uvedenému úřadu], aby vyzval [A. Bensada Benallala] k předložení připomínek v tomto ohledu. Conseil

připomíná, že je na žalobci, aby prokázal, že splňuje podmínky související s právem, které nárokuje a se zachováním tohoto práva. Vzhledem k tomu, že [A. Bensada Benallal] podal žádost o osvědčení o registraci v Belgii jakožto zaměstnanec, mohl nebo musel legitimně očekávat, že neplnění jeho pracovní smlouvy (byť nezávisle na [něm]) bude mít důsledky pro jeho pobyt, a musel si být vědom, že je nutné, aby z vlastního podnětu sdělil tyto informace [Office des étrangers], což – jak vyplývá ze správního spisu – neučinil.

Pokud jde o okolnost, že [A. Bensada Benallal], neobdržel žádný doporučený dopis, jak tvrdil v průběhu šetření, a neměl tudíž možnost být vyslechnut', nemůže zpochybnit tento závěr, jelikož výtka [A. Bensada Benallala] se vztahuje k jeho slyšení inspektorem úřadu sociálního zabezpečení [...] (slyšení ostatně nespočívalo jen na prohlášeních, nýbrž také na objektivních závěrech, z nichž žádný [A. Bensada Benallal] nezpochybnil) a netýká se přímo napadeného rozhodnutí."

14 Abdelhafid Bensada Benallal podal proti tomuto rozsudku Conseil du contentieux des étrangers správní kasační opravný prostředek k předkládajícímu soudu, a sice Conseil d'État. Tento opravný prostředek zahrnuje zejména důvod opravného prostředku, v rámci kterého A. Bensada Benallal tvrdí, že správní orgán, a sice Office des étrangers, ho měl před přijetím rozhodnutí ze dne 26. září 2013 vyslechnout. Abdelhafid Bensada Benallal má rovněž za to, že Conseil du contentieux des étrangers měl zohlednit, že správní řízení mohlo vést k jinému výsledku, kdyby mohl lépe uplatnit důvody na obranu. Na podporu tohoto opravného prostředku A. Bensada Benallal uplatňuje porušení nejen obecných zásad belgického práva spočívajících v dodržování práva na obhajobu a kontradiktornosti, jakož i práva být vyslechnut (*audi alteram partem*), nýbrž i článků 41 a 51 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina").

15 Belgický stát namítá nepřípustnost uvedeného důvodu opravného prostředku, jelikož je poprvé vznesen u předkládajícího soudu ve stadiu kasačního řízení a nevychází z porušení kogentního ustanovení. Mimoto navrhovatel neupřesnil, jak byl článek 51 Listiny porušen, ani nepředložil sebemenší důkaz, který by umožňoval posoudit, zda správní řízení mohlo vést k jinému výsledku, kdyby byl vyslechnut před dotčeným správním rozhodnutím.

16 K věci samé Belgický stát uvádí, že právo být vyslechnut zakotvené v článku 41 Listiny neukládá povinnost zahájit s dotyčnou osobou diskusi o okolnostech, kterých se dovolává. Je totiž dostatečné, aby dotyčná osoba měla příležitost vyjádřit stanovisko, jak tomu bylo v projednávaném případě a jak vyplývá z rozsudku vydaného Conseil du contentieux des étrangers.

17 Auditeur (nezávislý člen Conseil d'État) pověřený věcí u předkládajícího soudu ve stanovisku ze dne 16. října 2014 konstatoval, že jediný žalobní důvod vznesený u Conseil du contentieux des étrangers nevycházel z porušení článků 41 a 51 Listiny, ani obecných právních zásad spočívajících v dodržování práva na obhajobu a kontradiktornosti, ani práva být vyslechnut (*audi alteram partem*). Vzhledem k požadavkům belgického procesního práva v tomto ohledu učinil auditeur ve stanovisku závěr, že A. Bensada Benallal není oprávněn uplatňovat poprvé v řízení o kasačním opravném prostředku u předkládajícího soudu porušení těchto ustanovení a obecných právních zásad, jelikož tato ustanovení a zásady se netýkají veřejného pořádku.

18 V podání předloženém v návaznosti na toto stanovisko A. Bensada Benallal tvrdil, že důvod vycházející z porušení základních práv má povahu důvodu veřejného pořádku, jelikož z článku 41 Listiny a judikatury Soudního dvora vyplývá, že právo být vyslechnut je provedením obecné zásady unijního práva spočívající v dodržování práva na obhajobu, jehož porušení může být uplatněno z úřední povinnosti.

19 Předkládající soud konstatuje, že důvod předložený A. Bensada Benallalem v rozsahu, v němž vychází z porušení práva být vyslechnut zakotveného v článku 41 Listiny, posledně jmenovaný neuplatnil u Conseil du contentieux des étrangers. V souladu s belgickým právem může být přitom takový důvod připuštěn poprvé v řízení o kasačním opravném prostředku pouze tehdy, pokud je tento důvod důvodem veřejného pořádku.

20 Za těchto podmínek se Conseil d'État rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Má obecná zásada práva Evropské unie, která zakotvuje dodržování práva na obhajobu, včetně práva určité osoby být vyslechnuta vnitrostátním orgánem dříve, než tento orgán přijme jakékoli rozhodnutí, které může nepříznivě ovlivnit zájmy dotyčné osoby, jako například rozhodnutí o ukončení platnosti jejího povolení k pobytu, v právním řádu Evropské unie stejný význam, jako mají kogentní normy belgického práva ve vnitrostátním právu, a vyžaduje zásada rovnocennosti, aby mohl být důvod vycházející z porušení obecné zásady unijního práva spočívající v dodržování práva na obhajobu poprvé vznesen v řízení o kasačním opravném prostředku před Conseil d'État, jak umožňuje vnitrostátní právo u důvodů veřejného pořádku?“

K předběžné otázce

21 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být unijní právo vykládáno v tom smyslu, že pokud je v souladu s použitelným vnitrostátním právem důvod vycházející z porušení vnitrostátního práva vznesený poprvé v řízení o kasačním opravném prostředku před vnitrostátním soudem přípustný pouze tehdy, je-li tento důvod důvodem veřejného pořádku, musí být důvod vycházející z porušení práva být vyslechnut, jak je zaručeno unijním právem, poprvé vznesený před tímtéž soudem, prohlášen za přípustný.

22 Za účelem odpovědi na tuto otázku je nejprve třeba konstatovat, že jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, skutková situace, v níž tkví původ sporu v původním řízení, spadá do působnosti unijního práva, zejména působnosti směrnice 2004/38. Posledně uvedená směrnice se týká mimo jiné podmínek výkonu práva občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, jakož i omezení uvedených práv z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají.

23 Ačkoli uvedená směrnice stanoví určitá pravidla, která členské státy musí za účelem případného omezení oprávnění k pobytu občana Unie dodržovat, a sice zejména pravidla stanovená v článcích 30 a 31 této směrnice, neobsahuje naproti tomu ustanovení týkající se podmínek, kterými se řídí správní a soudní řízení týkající se rozhodnutí, jímž se ukončuje platnost povolení k pobytu občana Unie.

24 V této souvislosti je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora platí, že při neexistenci unijních pravidel v této oblasti je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby na základě zásady procesní autonomie taková pravidla stanovil, avšak za podmínky, že nejsou méně příznivá než pravidla upravující podobné situace podléhající vnitrostátnímu právu (zásada rovnocennosti) a v praxi neznemožňují nebo nadměrně neztěžují výkon práv přiznaných unijním právem (zásada efektivity) (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Eturas a další, C-74/14, EU:C:2016:42, bod 32 a citovaná judikatura).

25 Z toho plyne, že aby členský stát mohl uplatnit zásadu procesní autonomie v situacích, které se řídí unijním právem, musí být splněny dvě kumulativní podmínky, a sice dodržení zásad rovnocennosti a efektivity.

26 V projednávaném případě, jak uvádí předkládající soud, důvod kasačního opravného prostředku, který uplatnil A. Bensada Benallal, který vychází z porušení práva být vyslechnut vnitrostátním orgánem, jenž přijal rozhodnutí nepříznivě zasahující do jeho právního postavení, jak je zaručeno unijním právem, naráží, pokud jde o přípustnost, na vnitrostátní procesní předpisy týkající se důvodů, které lze vznést poprvé v řízení o kasačním opravném prostředku.

27 Jak vyplývá z bodu 24 tohoto rozsudku, unijní právo v zásadě nebrání tomu, aby členské státy v souladu se zásadou procesní autonomie omezily nebo podmínily důvody, které lze uplatnit v řízeních o kasačním opravném prostředku, s výhradou dodržení zásad efektivity a rovnocennosti.

28 Jak zdůraznil generální advokát v bodech 41 a 42 svého stanoviska, ve věci v původním řízení vyvstává otázka související nikoli s dodržováním zásady efektivity, nýbrž výlučně zásady rovnocennosti.

29 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora zásada rovnocennosti předpokládá, že dotčené vnitrostátní pravidlo se použije bez rozdílu na žaloby, které jsou založeny na právech, jež jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a na žaloby, které jsou založeny na porušení vnitrostátního práva, mají-li podobný předmět a důvody (rozsudek ze dne 27. června 2013, Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, bod 39). Dodržování této zásady tak vyžaduje rovné zacházení se žalobami založenými na porušení vnitrostátního práva a podobnými žalobami založenými na porušení unijního práva (rozsudek ze dne 6. října 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 34).

30 Podmínka uplatněná na takovou situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, vázaná na dodržení této zásady rovnocennosti, tedy vyžaduje, aby tehdy, když ustanovení vnitrostátního práva týkající se procesních pravidel pro kasační opravné prostředky ukládají soudu rozhodujícímu v tomto postavení povinnost přijmout nebo z úřední povinnosti uplatnit důvod založený na porušení vnitrostátního práva, byla tato povinnost stejně tak dána v případě důvodu téhož druhu vycházejícího z porušení unijního práva.

31 Pokud tedy vnitrostátní soud rozhodující o kasačním opravném prostředku považuje důvod vycházející z nedodržení práva být vyslechnut za důvod vnitrostátního veřejného pořádku, který lze před ním vznést poprvé v rámci soudního řízení, které se řídí vnitrostátním právem, zásada rovnocennosti vyžaduje, aby v rámci téhož soudního řízení mohl být podobný důvod vycházející z porušení unijního práva rovněž vznesen poprvé před tímtéž soudem ve stadiu řízení o kasačním opravném prostředku.

32 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí jasně nevyplývá, že právo být vyslechnut, jak je zaručeno belgickým právem, samo o sobě představuje obecnou zásadu belgického práva vyplývající z vnitrostátního veřejného pořádku tohoto členského státu. Předkládající soud nicméně v tomto ohledu upřesňuje, že pravidly veřejného pořádku jsou pravidla, která mají v belgickém právním řádu zásadní význam, jako jsou pravidla týkající se pravomoci správních orgánů, pravomoci soudů, dodržování práva na obhajobu nebo týkající se jiných základních práv.

33 V tomto ohledu je za účelem umožnění předkládajícímu soudu určit, zda důvod vycházející z porušení práva být vyslechnut v unijním právu je stejného druhu jako důvod vycházející z porušení takového práva v belgickém právním řádu, třeba připomenout, že jak Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ze dne 9. června 2005, Španělsko v. Komise (C-287/02, EU:C:2005:368, bod 37 a citovaná judikatura), dodržování práva na obhajobu v každém řízení vedeném vůči osobě, které může vést k aktu nepříznivě zasahujícímu do jejího právního postavení, je základní zásadou unijního práva, která musí být zaručena, i když neexistuje žádná právní úprava týkající se dotčeného řízení. Tato zásada vyžaduje, aby osoby, kterým jsou určena rozhodnutí, která významně ovlivňují jejich zájmy, mohly účelně vyjádřit své stanovisko.

34 Je na příslušném vnitrostátním soudu, aby posoudil, zda je ve věci, která mu byla předložena, splněna podmínka související se zásadou rovnocennosti. Co se konkrétně týče věci v původním řízení, přísluší mu určit, zda právo být vyslechnut, jak je zaručeno vnitrostátním právem, splňuje podmínky vyžadované vnitrostátním právem pro svou kvalifikaci jako důvodu veřejného pořádku.

35 Na položenou otázku je tudíž třeba odpovědět, že unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že pokud je v souladu s použitelným vnitrostátním právem důvod vycházející z porušení vnitrostátního práva vznesený poprvé v řízení o kasačním opravném prostředku před vnitrostátním soudem přípustný pouze tehdy, je-li tento důvod důvodem veřejného pořádku, musí být důvod vycházející z porušení práva být vyslechnut, jak je zaručeno unijním právem, poprvé vznesený před tímtéž soudem, prohlášen za přípustný, pokud toto právo, jak je zaručeno vnitrostátním právem, splňuje podmínky vyžadované uvedeným právem pro kvalifikaci jako důvod veřejného pořádku, což musí ověřit předkládající soud.

K nákladům řízení

36 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že pokud je v souladu s použitelným vnitrostátním právem důvod vycházející z porušení vnitrostátního práva vznesený poprvé v řízení o kasačním opravném prostředku před vnitrostátním soudem přípustný pouze tehdy, je-li tento důvod důvodem veřejného pořádku, musí být důvod vycházející z porušení práva být vyslechnut, jak je zaručeno unijním právem, poprvé vznesený před tímtéž soudem, prohlášen za přípustný, pokud toto právo, jak je zaručeno vnitrostátním právem, splňuje podmínky vyžadované uvedeným právem pro kvalifikaci jako důvod veřejného pořádku, což musí ověřit předkládající soud.

Podpisy.